

FIȘA DISCIPLINEI
Anul universitar 2020– 2021
CONSILIERE PASTORALĂ ȘI ASISTENȚĂ PSIHOSOCIALĂ

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2. Facultatea	de Teologie Ortodoxă
1.3. Departamentul	de Teologie Ortodoxă
1.4. Domeniul de studii	Teologie (Ortodoxă)
1.5. Ciclul de studii	Masterat
1.6. Programul de studii	<i>Consiliere pastorală și asistență psihosocială</i>

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Eclesiologia și Eshatologia			2.2. Cod disciplină	OMR 0017		
2.3. Titularul activității de curs	Pr. Prof. univ. Dr. Valer BEL						
2.4. Titularul activității de seminar	Pr. Prof. univ. Dr. Valer BEL						
2.5. Anul de studiu	I	2.6. Semestrul	2	2.7. Tipul de evaluare	E ; VP	2.8. Regimul disciplinei	DF

3. Timpul total estimat

3.1. Numar ore pe saptamana	3	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/laborator	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5. curs	28	3.6. seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp de studiu individual					Ore
• Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					17
• Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					41
• Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					21
• Tutoriat					2
• Examinări					2
• Alte activități (exersări practice)					0
Total ore activități individuale					83
3.7 Total ore studiu individual	83				
3.8 Total ore din planul de învățământ	42				
3.9 Total ore pe semestru	125				

3.10 Numărul de credite	5
-------------------------	---

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. De curriculum	Cunoașterea <i>eclesiologiei</i> și <i>eshatologiei</i> nivel curs licență
4.2. De competențe	Nu este cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. De desfășurare a cursului	Prezența 75%, cu materialele bibliografice indicate.
5.2. De desfășurarea a seminarului/laboratorului	Elaborarea și susținerea lucrărilor de seminar la data programată, repartizate de titularul seminarului; Participarea la dezbateri în cadrul seminarului.

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>C1.-cunoașterea terminologiei de specialitate utilizată în teologia Sfintei Treimi, în eclesiologie și eshatologie;</p> <p>C1.1. – capacitatea de folosire adecvată a noțiunilor pentru exprimarea teologiei Sfintei Treimi, a eclesiologiei și a eshatologiei creștine;</p> <p>C2. – capacitatea de predare a învățaturii creștine despre Dumnezeu-Sfânta Treime, despre Biserică și despre viața pământească și viața eternă;</p> <p>C2.1.- capacitatea de contraargumentare și de susținere a dreptei credințe creștine față de curentele care contravin învățaturii creștine despre Dumnezeu-Sfânta Treime, despre Biserică și despre viața pământească și cea veșnică;</p> <p>C2.2 –dezvoltarea deprinderilor de utilizare corectă a rațiunii în explicarea și predarea conținuturilor credinței creștine;</p> <p>C.3. –identificarea și alegerea metodelor optime de predare și transmitere a învățaturii de credință crștină ortodoxă.</p>
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> - CT1. Crearea structurii de asumare și realizare a strategiilor de muncă eficientă și responsabilă, în vederea creării unei conștiințe misionare; - CT 2 - preocuparea pentru perfecționarea rezultatelor acivității profesionale prin asumarea de roluri într-o echipă multidisciplinară de muncă; - CT 2.1 - implicarea în activități de cercetare , cum ar fi: documentarea, elaborarea unor sinteze bibliografice adecvate, eventual a unor referate și articole de specialitate; - CT 2.2 - participarea la proiecte științifice și capacitatea de a identifica oportunități pentru propria formare profesională în viitor.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al	Studierea bazelor biblice, patristice și filosofice, aprofundarea și
---------------------------	--

disciplinei	înșușirea teologiei referitoare la Biserică și eshatologia creștină ortodoxă, legătura strânsă dintre ele și valoarea practică a acestei teologii pentru devenirea personală, reconciliere și comuniune;
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> - cunoștințele dobândite vor permite înțelegerea altor cursuri, din domeniile studiilor biblice, practice și sistematice; -să înțeleagă lucrarea lui Dumnezeu-Sfânta Treime în Biserică și în lume, precum și valoarea practică a acesteia ca bază a mântuirii și model suprem de comuniune; –să înțeleagă misiunea Fiului și a Sfântului Duh, care are ca rezultat întemeierea Bisericii și a misiunii ei în lume și în istorie; –să înțeleagă structura trinitară, constituția teandrică, aspectul hristologic, pneumatologic, văzut, nevăzut și eshatologic al Bisericii, precum și impactul acestor aspecte ale tainei Bisericii în viața oamenilor și a lumii; -să înțeleagă întreita slujire a lui Hristos în Biserică și participarea Bisericii la aceasta, prin preoția generală a tuturor credincioșilor și preoția slujitoare a Bisericii, ca efort permanent pentru devenirea persoanei umane și pentru comuniunea cu Dumnezeu și cu semenii; - să înțeleagă sensul vieții pământești, al morții și al existenței veșnice a omului; -să înțeleagă existența și starea sufletelor după moartea fizică, în așteptarea vieții veșnice în comuniunea cu Dumnezeu și cu toți Sfinții; -să înțeleagă raportul corect dintre istorie și eshatologie; -să înțeleagă înnoirea chipului actual al lumii, prin ridicarea ei pe un nou plan de existență, semnele sfârșitului, a doua venire a lui Hristos, Judecata universală și viața veșnică; - crearea pârgțiilor de dialog pentru a depăși diferențele și tensiunile pe baze inter-etnice și religioase; - dobândirea unor cunoștințe care ajută la crearea unei viziuni integrative în noua configurație europeană și mondială.

8. Conținuturi

8.1. Curs	Metode de predare	Observații
1. Iconomia Fiului și a Duhului Sfânt: întemeierea Bisericii și începutul misiunii creștine;	Prelegere, dezbateri și discuție colectivă; Materiale didactice imprimare	2 ore fizice
2. Iisus Hristos, Capul Bisericii – Biserica, Trupul lui Hristos extins în oameni prin Duhul Sfânt; funcția terapeutică a comunității bisericești: iertare, compasiune și comuniune;	Prelegere, dezbateri și discuție colectivă; Materiale didactice imprimare	2 ore fizice

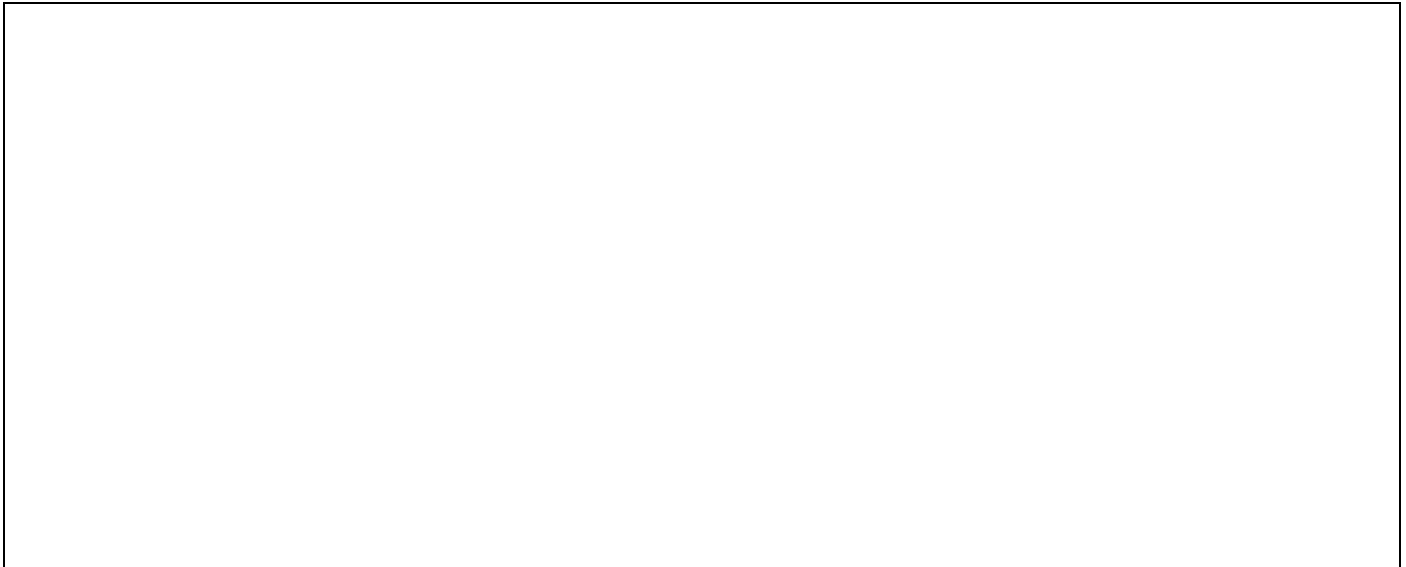
3. Structura trinitară și constituția teandrică a Bisericii; aspectul hristologic, pnevmatologic, văzut, nevăzut și eshatologic al Bisericii; rolul Bisericii în restaurarea și promovarea comuniunii între oameni;	Prelegere, dezbateri și discuție colectivă; Materiale didactice imprimare	2 ore fizice
4. Înșușirile Bisericii ca manifestare a constituției ei teandrice și ca dar și misiune de realizat; unitatea și sobornicitatea Bisericii; rolul Bisericii în promovarea unității și comuniunii în lume;	Prelegere, dezbateri și discuție colectivă; Materiale didactice imprimare	2 ore fizice
5. Sfințenia și apostolicitatea Bisericii ca dar și misiune; rolul Bisericii de a promova împăcarea și sfințenia în lume;	Prelegere, dezbateri și discuție colectivă; Materiale didactice imprimare	2 ore fizice
6. Întreita slujire a lui Hristos în Biserică și participarea Bisericii la ea prin preoția generală a tuturor credincioșilor și prin preoția slujitoare a Bisericii ;	Prelegere, dezbateri și discuție colectivă; Materiale didactice imprimare	2 ore fizice
7. Ierarhia bisericească și treptele acesteia; sinodalitatea Bisericii ca expresie a apostolicității și sobornicității ei;	Prelegere, dezbateri și discuție colectivă; Materiale didactice imprimare	2 ore fizice
8. Eshatologia particulară: sensul vieții și al morții; nemurirea sufletului; judecata particulară: realitatea și importanța ei	Prelegere, dezbateri și discuție colectivă; Materiale didactice imprimare	2 ore fizice
9. Autorul, martorii și caracterul provizoriu al judecății particulare ; comuniunea sufletelor cu Dumnezeu în rai și starea sufletelor din iad	Prelegere, dezbateri și discuție colectivă; Materiale didactice imprimare	2 ore fizice
10 . Problematika contemporană referitoare la eshatologia particulară: purgatoriul, metempsihoză și reîncarnarea; cinstirea sfințelor moaște	Prelegere, dezbateri și discuție colectivă; Materiale didactice imprimare	2 ore fizice
11. Eshatologia generală: problematica contemporană – eshatologie și istorie, obsesia dualismului, milenarismul	Prelegere, dezbateri și discuție colectivă; Materiale didactice imprimare	2 ore fizice
12. Expunerea dogmatică a eshatologiei generale : sensul eshatologic al creației și semnele sfârșitului chipului actual al lumii	Prelegere, dezbateri și discuție colectivă; Materiale didactice imprimare	2 ore fizice

13. Chipul nou al lumii, trupul morții și al slavei, trupurile înviate spre osândă	Prelegere, dezbateri și discuție colectivă; materiale didactice imprimate	2 ore fizice
14. Judecata universală și caracteristicile ei; Viața de veci și caracterizarea ei.	Prelegere, dezbateri și discuție colectivă; Materiale didactice imprimate	2 ore fizice
8.2 Seminar	Metode de realizare	
1. Pogorârea Sfântului Duh, întemeierea Bisericii și începutul misiunii creștine	Susținerea lucrărilor de seminar, dezbateri.	1 oră fizică
2. Biserica imprimată de jertfa lui Hristos cel răstignit și pnevmatizată de Duhul lui Hristos cel înviat – atragerea credincioșilor în jertfa și învierea lui Domnului	Susținerea lucrărilor de seminar, dezbateri.	1 oră fizică
3. Preoția lui Hristos în Biserică prin preoția slujitoare și prin apostolatul mirenilor	Susținerea lucrărilor de seminar, dezbateri.	1 oră fizică
4. Modurile prezenței lui Hristos în cultul Bisericii: prezența prin cuvânt, în diferitele lui forme, și prezența prin Sfintele Taine	Susținerea lucrărilor de seminar, dezbateri.	1 oră fizică
5. Sfințenia Bisericii ca participare la sfințenia lui Hristos; comuniunea Bisericii luptătoare cu Biserica biruitoare – preacinstirea Maicii Domnului și cinstirea sfinților	Susținerea lucrărilor de seminar, dezbateri.	1 oră fizică
6. Unitatea Bisericii; unitatea în viața în Hristos, unitatea în credință și unitatea în Tainele săvârșite de preoția slujitoare	Susținerea lucrărilor de seminar, dezbateri.	1 oră fizică
7. Aposiolicitatea Bisericii prin transmiterea credinței, a Tradiției apostolice și a harului mântuitor; raportul dintre Biserica locală și Biserica universal	Susținerea lucrărilor de seminar, dezbateri.	1 oră fizică
8. Viața creștină în perspectiva trecerii prin moartea fizică la viața veșnică	Susținerea lucrărilor de seminar, dezbateri.	1 oră fizică
9. Judecata particulară și consecințele ei pentru starea sufletelor până la a doua venire a Domnului	Susținerea lucrărilor de seminar, dezbateri.	1 oră fizică
10. Comuniunea dreptilor cu Dumnezeu și întreolaltă, precum și a Bisericii de pe pământ cu ei – rugăciunile pentru cei adormiți	Susținerea lucrărilor de seminar, dezbateri.	1 oră fizică

11. Sfârșitul chipului actual al lumii și desăvârșirea ei: înaintarea lumii spre sfârșit, încheierea istoriei ca întreg, teoria eshatologicului în cadrul istoriei, condiția lumii în momentul sfârșitului	Susținerea lucrărilor de seminar, dezbateri.	1 oră fizică
12. Semnele sfârșitului, venirea lui Hristos, cauza prefacerii lumii și a învierii morților, caracterul pnevmatizat al lumii înnoite și transparența lui Hristos prin toate	Susținerea lucrărilor de seminar, dezbateri.	1 oră fizică
13. Natura trupurilor înviate și misterul materiei înduhovnicite	Susținerea lucrărilor de seminar, dezbateri.	1 oră fizică
14. Judecata universală și viața de veci	Susținerea lucrărilor de seminar, dezbateri.	1 oră fizică

BIBLIOGRAFIE GENERALĂ

1. ALFEYEV, Ilaarion, *Taina credinței. Introducere în teologia dogmatică ortodoxă* Doxologia, Iași 2014;
2. BEL, Valer, Pr., *Misiunea Bisericii în lumea contemporană*, ed. a 2-a, Renașterea, Cluj-Napoca 2010;
3. IDEM, *Teologie și Biserică*, Presa Universitară Clujeană 2008;
4. BOBRINSKOY, Boris, Pr., *Tina Bisericii*, (Paris 1999), Patmos, Cluj-Napoca 2002;
5. BRIA, Ion, Pr., *Credința pe care o mărturisim*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București 1987;
6. BRIA, Ion, Pr., *Dicționar de Teologie Ortodoxă*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București 1994 ;
7. IDEM, *Învățătura ortodoxă despre viața viitoare*, în *Ortodoxia*, nr. 1, 1984, pp.9-28 ;
8. CHIȚESCU, Nicolae, TODORAN, Isidor, Pr., *Teologia Dogmatică și Simbolică*, ed. a 2-a, Renașterea, Cluj-Napoca 210 ;
9. EVDOKIMOV, Paul, *Ortodoxia*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București 1996;
10. LARCHET, Jean-Claude, *Trupul lui Hristos. I Natura și structura Bisericii*, (Paris 2012), Sophia, București 2013;
11. LEMENI, Adrian, *Sensul eshatologic al creației*, Ed. Asab, București 2007 ;
12. MATSOUKAS, Nikos, *Teologia Dogmatică și Simbolică*, vol. II, (Kerkira 1985), Editura Bizantină București 2006 ;
13. MUREȘAN, Mihai Andrei, Pr., *Eshatologie și paradox eshatologic în Evanghelia a IV-a. Teză de doctorat în teologie*, Renașterea, Cluj-Napoca 2010 ;
14. POPESCU, Dumitru, Pr., *Iisus Hristos Pantocrator*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București 2005;
15. IDEM, *Hristos, Biserică, Societate*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București 1998;
16. RADU, Dumitru, Pr., *Îndrumări Misionare*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București 1986 ;
17. SCHMEMANN, Alexander, Pr., *Introducere în teologia liturgică*,
18. IDEM, *Euharistia-Taina Împărăției*, Anastasia, București 1990.
19. ROMANIDIS, Ioanis, *Dogmatica empirică*, vol. 2, Doxologia, Iași 2017 ;
20. STĂNILOAE, Dumitru, Pr., *Telogia Dogmatica Ortodoxă*, vol. 2 și 3, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București 1978, 1996, 2003, 2010;
21. IDEM, *Chipul nemuritor al lui Dumnezeu*, Craiova 1987, Editura BASILICA a Patriarhiei Române, București 2013
22. IDEM, *Rugăciunile pentru alții și sobornicitatea Bisericii*, în *Studii Teologice*, nr. 1-2, 1970 ;
23. IDEM, *Starea sufletelor după judecata particulară în învățătura ortodoxă și catolică*, în *Ortodoxia*, nr. 4, 1953 ;
24. IDEM, *Spiritualitate și Comuniune în Liturghia ortodoxă*, Craiova 1986, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București 2004 ;
25. YANNARAS, Christos, *Abecedar al credinței. Introducere în teologia ortodoxă*, București 1996.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținuturile de învățare ajută la aprofundarea temeinică a teologiei, răspunzând prin aceasta așteptărilor principalilor angajatori ai absolvenților acestei discipline: structurile eclesiale, structurile din domeniul învățământului și structurile de asistență socială, asigurând și o bună pregătire pentru admiterea la doctorat.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	<i>Evaluare finală</i>	<i>Evaluare frontală/orală pe baza unui subiect extras de student</i>	50%
		-	-
10.5 Seminar/laborator	<i>Verificare pe parcurs</i>	-	-
	<i>- Activitate la seminar</i>	<i>Elaborarea unei lucrări caracteristice cercetării și redactării științifice și susținerea acesteia</i>	40%
		<i>Participare la dezbateri în cadrul seminarului</i>	10%

10.6 Standard minim de performanță: Cunoaște aspectele/componentele de bază ale eclesiologiei și eshatologiei creștine ortodoxe și consecințele pentru viața Bisericii, a societății și a membrilor acestora.

Data completării

25.04.2020

Semnătura titularului de curs

Pr.prof.dr. Vler BEL

Semnătura titularului de seminar

Pr.prof.dr. Valer BEL

Data avizării în catedră

2020

Semnătura director de departament

Pr.prof.dr. Ștefan ILOAIE

.....